

OLE VALMIINA

Jotta voit tuntea olosi turvalliseksi kriisitilanteissa on tärkeää, että olet valmistautunut. Kriisitilanteita voi syntyä esimerkiksi laajojen sähkökatkosten, äärimmäisten sääolosuhteiden, kyberhyökkäysten, radioaktiivisen säteilyn tai sotilaallisten hyökkäysten seurauksena. Tämä esite antaa sinulle lyhyet ohjeet siitä, miten toimia kriisitilanteessa, sisältäen myös tärkeää tietoa valmistautumisesta. Muista varautua ajoissa. Kun jotakin tapahtuu, ei ole aikaa miettiä, vaan silloin tulee toimia nopeasti.

Hätänumero: 112 (maksuton) – poliisi, palokunta, ambulanssi

• Soita hätänumeroon 112 **ainoastaan** jos kyse on kiireellisestä avun tarpeesta koskien henkeä, terveyttä tai omaisuutta.

Yleinen päivystysapu: 116 117 (maksuton) antaa puhelinneuvontaa äkillisissä terveysongelmissa.

Myrkytystietokeskus: 0800 147 111

Vesi- ja jätehuolto: HSY 09 1561 3000 (24t)

Sähkönjakelu Caruna: 0800 195 011 (vikailmoitus)

• Vesi- tai sähkökatkon sattuessa varmista aina ennen soittoa, ettei tilanne koske ainoastaan sinua tai taloyhtiötäsi.

Kauniaisten kaupunki: 09 50561 (ma-pe 8-15.45, ti, ke ja to myös 17-19.30)

Vastuu tiedottamisesta kriisitilanteessa kuuluu aina viranomaisille.

Radiokanavat: YLE Radio Suomi, 94,0 MHz, YLE Radio Vega, 101,1 MHz

TV-kanavat: YLE1, YLE2, YLE Teema & Fem

OMAT TÄRKEÄT TIEDOT / MUISTIINPANOT

VASTUU

Kriisitilanteessa vastuu jakautuu eri viranomaisten ja kansalaisten kesken. Kunta yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa, huolehtii esimerkiksi vedenjakelusta, viemäröinnin ja tieverkoston toiminnasta sekä jätehuollosta.

Suomen kansalaisia koskevan lakisääteisen asepalveluksen lisäksi, on kaikilla 18 mutta ei 68 vuotta täyttäneillä, Suomessa asuvilla, yleinen väestönsuojeluvollisuus. Kriisitilanteessa yksilön vastuulla on selviytyä omatoimisesti, mahdollisimman kauan, ainakin vähintään 72 tuntia. Mitä vakavampi kriisi, sitä pidempään kestää, ennen kuin viranomaiset voivat auttaa tai pystyvät korjaamaan tilanteen. Lisäksi on tarkasti noudatettava viranomaisten ohjeita ja tarvittaessa auttaa omaisia ja naapureita, jotta viranomaiset voivat keskittyä auttamaan eniten apua tarvitsevia.

Valmistaudu tähän tämän esitteen avulla, ollaksesi valmis, mikäli jotakin tapahtuu:

- Sinulla on 112 Suomi-sovellus aktivoituna puhelimessasi
- Tunnet yleisen vaaramerkin
- Sinulla on kotivara valmiina
- Sinulla on suojatilaan mukaan otettavat varusteet helposti saatavilla

VAROITUSJÄRJESTELMÄT

Vaaratilanteessa viranomaiset varoittavat **vaaratiedotteella**, kun ihmiset ovat vaarassa. Odota aina kriisitilanteissa lisätietoja viranomaisilta. Jotta pysyt ajan tasalla tilanteesta, pidä radio päällä koko ajan. Radiossa varoitusviestit annetaan YLEn kanavilla, myös mikäli mahdollista televisiossa tai 112 Suomi sovelluksen kautta, mikäli olet sallinut ilmoitusten vastaanoton.

Yleinen vaaramerkki annetaan äkillisistä ulkona uhkaavista vaaroista.

Yleinen vaaramerkki on nouseva ja laskeva äänimerkki, joka kestää 1 minuutin.

Se annetaan esimerkiksi suurpalon, vaarallisen aineen leviämisen, säteilyvaaran tai ilmahyökkäyksen yhteydessä.

Vaara ohi-merkki on tasainen, yhtenäinen äänimerkki, joka kestää 1 minuutin.

Yleisen vaaramerkin testausääni kuuluu jokaisen kuukauden ensimmäisenä arkimaanantaina klo 12. **Testausääni on tasainen 7 sekunnin mittainen ääni**, jolloin ei vaadita toimenpiteitä.

Kun kuulet yleisen vaaramerkin, sinun tulee heti hakeutua sisätiloihin suojaan ja odottaa tarkempia ohjeita viranomaisilta. Pysy aina ensisijaisesti kotona, tai muissa sisätiloissa, mieluiten ikkunattomassa kahden seinän takana olevassa tilassa. **Pysy rauhallisena** hälytyksen aikana ja sulje ikkunat ja ovet sekä, jos mahdollista myös ilmanvaihto. Mikäli sisätiloissa pysyminen vaaratilanteissa ei riitä, viranomaiset voivat kehottaa hakeutumaan turvallisempaan suojaan, esimerkiksi kellariin, autotalliin tai muuhun maanalaiseen tilaan.

VÄESTÖNSUOJA

Väestönsuojaan hakeudutaan **ainoastaan** poikkeusoloissa viranomaisten käskystä. Jokainen hakeutuu ensisijaisesti aina omaan väestönsuojaansa. Monella talonyhtiöllä on oma väestönsuoja kellarissa. Tutustu taloyhtiösi pelastussuunnitelmaan. Mikäli omassa taloyhtiössä tai kodin yhteydessä ei ole väestönsuojaa, voit hakeutua Kauniaisten yleiseen väestönsuojaan. Kauniaisissa yleinen väestönsuoja on Palloiluhalli, Oppilaskodintie 11, johon mahtuu 3430 henkilöä.

Väestönsuoja on merkitty **oranssilla neliöllä, jossa on sininen kolmio**.

MITEN TOIMIT JOS

• ei ole sähköä tai lämpöä

Käytä vaihtoehtoisia valo- ja lämmönlähteitä.

Vältä jääkaapin ja pakastimen avaamista.

Tiivistä ikkunat ja ovet ilmastointiteipillä.

Oleskele vain yhdessä huoneessa.

Käytä peittoja ja lämpimiä villavaatteita, pipoja ja sukia.

Säästä puhelimen virtaa ja kuuntele radiota.

• ei ole vettä tai viemäri ei toimi

Jos ei ole sähköä, yleensä ei myöskään ole vettä.

Käytä varavesivarastoa säästeliäästi.

Jos juomavedestä tulee pulaa, viranomaiset toimittavat vesisäiliöitä, joista voi noutaa vettä. Kaupunki tiedottaa jakelupisteistä, esimerkiksi ilmoitustauluilla kaupungin keskeisillä paikoilla, kuten esimerkiksi kaupungintalolla ja kirjastossa.

Kun ei tule vettä, ei myöskään wc toimi.

Älä laske mitään nestettä viemäriin, vaan irralliseen astiaan.

Uloste tulee olla muovipussissa tai jätessä, joka asetetaan wc-istuimeen.

Peitä uloste revityllä sanomalehdellä tai hajua poistavalla purulla.

HSY ohjeistaa jätteiden hävittämisestä.

- **tieto- ja viestintäverkot eivät toimi**

Ilman sähköä eivät mitkään sähköllä toimivat laitteet toimi, myös mobiilimastojen toiminta loppuu n. 2 tunnin jälkeen.

Kun puhelimen ja tietokoneen akku loppuu, katoavat myös yhteystiedot ja muut sinulle tärkeät tiedot.

Voit ladata puhelimen joko ulkoisella virtalähteellä (powerbank) tai auton mobiililaturilla.

Vastaanottaaksesi tärkeitä viranomaistiedotteita, tarvitset paristoilla, veivillä tai muutoin ilman verkkovirtaa toimivan radion. Tulosta tärkeitä yhteystiedot, lääkeresepit ja muu tärkeä tieto paperille tai varmista tieto ulkoisella varmuuskopiolla.

- **on polttoainepula**

Varmista että autossasi on polttoainetta ja pidä varastossa sallitussa astiassa auton polttoainetta, nestekaasua, kaasupatruunoita tai vastaavia. Helposti syttyviä nesteitä saa asuinrakennuksessa säilyttää 25 litraa ja erillisessä ulkotilassa 50 litraa. Muista paloturvallisuus.

KOTIVARA

Kotivara on valmiuden perusta

Edistät koko yhteiskunnan varautumista, mikäli sinulla on kotivara valmiina vähintään kolmeksi vuorokaudeksi, mieluiten viikoksi. Valmistaudu hankkimalla tarvikkeita etukäteen, jottei sinun tarvitse hankkia kaikkea kerralla tai viime hetkellä. Sovella kotivaran tarkistuslistaa omien tarpeittesi ja mahdollisuuksiesi mukaan. Suunnittele ja laita syrjään tarvittavat tavarat **kriisilaukkuun**, siltä varalta, että joudut poistumaan kotoa nopeasti, joko lyhyeksi tai pidemmäksi ajaksi. Luettelossa on suluissa (KL) mainittu, mitä suositellaan kriisilaukun sisällöksi.

- Radio, paristolla ja/tai veivillä (KL)
- Puhelin, laturi, varavirtalähde (KL)
- Taskulamppu, otsalamppu, kynttilöitä, tulitikkuja/sytytin (KL)
- Varaparistoja eri laitteisiin (KL)
- Retkikeitin, sprii, polttopuita
- Jätesäkkejä 50 litraa, ämpäri 10 litraa kannella
- Ilmastointiteippiä, talouspaperia, elintarvikkeille suojapakkauksia
- WC-paperia, hygieniatarvikkeita, kosteuspyyhkeitä (KL)
- Sakset, veitsi, ruokailuvälineet, kertakäyttöastiat, purkinavaaja (KL)
- Kattila, paistinpannu, muki

- Ensiaputarvikkeet ja desinfiointiaineet, kasvomaski (KL)
- Kotiapteekki, lääkkeitä kuukaudeksi, reseptit paperilla, joditabletteja, joita saa käyttää **ainoastaan** viranomaisten kehotuksesta ja ohjeiden mukaisesti (KL)
- Käteistä vähintään viikoksi, pankkikortti, henkilöllisyystodistukset (KL)
- Paperia, kyniä, muita ajanvietevälineitä (KL)
- Varmuuskopioita tai USB-tikkua (KL)
- Palopeitto tai palosammutin

Jos joudut hakeutumaan väestösuojaan tai muualle kodin ulkopuolelle, on kriisilaukun lisäksi, hyvä olla mukana:

- Lämmin vaatetus, sadevaatteet, vaihtovaatteet
- Ruokaa ja juomaa, joka on nautittavissa sellaisenaan tai veden kera
- Makuualusta ja pieni tyyny

Vettä

Tarvitset vähintään 6 litraa vettä 3 päiväksi (vähintään 2 litraa per henkilö per päivä), pääasiassa juomiseen ja ruoanlaittoon. Myös peseytymistä varten on varattava vettä.

Ruokaa

Tarvitset ruokaa, joka täyttää ja antaa energiaa sekä säilyy huoneenlämmössä. Valitse ruokaa, joka valmistuu nopeasti, vaatii vähän vettä tai jota voi syödä sellaisenaan.

Hyvä olla kotona (esim.):

- **Säilykkeet:** tomaatti, liha, kala, vihannes, hedelmä, valmisruoat
- **Kuiva-aineet:** ryynit, hiutaleet, pasta, riisi, murot, perunamuusihiutaleet, puurot, maitojauhe, näkkileipä, keksit, suolaa, mausteet
- **Proteiinipitoiset:** kuivattu tai säilötty liha ja kala, kikherneet, pavut, linssit, tuubijuusto
- **Rasvapitoiset:** ruokaöljy, pesto, aurinkokuivatut tomaatit öljyssä, pähkinät, siemenet
- **Nopea energia:** hedelmäsoseet, hillo, suklaa, hunaja, proteiinipatukat, kuivatut hedelmät
- **Juomat:** kahvi, tee, kaakaojauhe, mehut, hedelmä- ja maitopohjaiset juomat, mustikka- ja ruusunmarjakeitto
- **Ruokaa ja juomaa lapsille**

LEMMIKIT

Jos joudut siirtymään väestönsuojaan, sinun tulee jättää lemmikit kotiin, koska lemmikkien vieminen väestönsuojaan on KIELLETTY.

Olet vastuussa lemmikkien hyvinvoinnista kriisitilanteessa, jonka vuoksi sinun on jätettävä lemmikeille ruokaa ja vettä.

VERKKO-OSOITTEET: 72tuntia.fi
suomi.fi/varautuminen
spek.fi

Tutustu etukäteen rauhassa viranomaisten ja asianomaisten järjestöjen verkkosivuilta löytyvään tietoon. Käy yhdessä perheen kanssa läpi kaikki mahdollisesti vastaan tulevat kriisitilanteet, niin kotona kuin kodin ulkopuolella sekä ryhdy ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin.

Ohjeet on laadittu viranomaisten antamien ohjeiden perusteella sekä yhteistyössä Kauniaisten kaupungin kanssa.

Tiedot perustuvat 1.1.2026 voimassa oleviin ohjeisiin.

**Tämän esitteen on tuottanut, julkaissut ja rahoittanut
Grankulla Marthaförening rf**

Grankulla Marthaförening kiittää avustuksesta:

SVENSKA FOLKSKOLANS VÄNNER